

ELOSTIRION

WHOSE SHALL THE HORN BE? WHO SHALL CALL THEM?

Sällan har Mithlond varit så aktivt som det är nu – ibland är det aktiviteter varannan dag! Det är faktiskt ganska underbart, hoppas vi kan fortsätta på samma sätt ett bra tag till. Enligt Kalendariet är åtminstone hela våren fullbokad, med Silmarillion-diskussioner, träffar med Ainulindalë på Medborgarskolan, fester, pubar, bokmöten och utgård kongresser. Och till hösten kan man åka till Oxonmoot i Oxford, anmälan har öppnat nu.

Detta är alltså ET nr 150 – CL om man så vill. För att uppmärksamma det startar vi en artikelserie om heraldik i Mithlond. Vi får oss även till del tre längre artiklar med recensioner av filmer och böcker samt ett ämne med aldrig sinande fascination, Åke Ohlmarks.

Till sist några frågor som inte kunde besvaras under den senaste Tolkiens Födelsedag: är drakar flyttfåglar, och vad heter egentligen ”De är inte riktigt kloka, de där forodrimterna” på quenya eller sindarin?

Ruby Gamgee, Skrivare

GRÅ RÅDET INFORMERAR

Mithlonds stämma hålls 23 februari 2025 UT, kl 12.00, i Belewiens lokal vid Norra Skeppspromenaden 2. Närmaste hållplats är Sörhallstorget, parkering finns i närområdet.

Vidare söker Grå Rådet arrangörer för höstens stora begivenhet: Höstgillet! Grå Rådet har i sin oändliga vishet redan bokat lokal, Fjärås bygdegård, den första helgen i oktober. Hör av dig till Grå Rådet på gr@mithlond.se!

Regent Belewien för Grå Rådet

ORDENSMÄSTARNA KUNGÖR

Å sistlidna Tolkiens Födelsedag upphöjdes följande inbyggare inom Laurelins orden till väpnarens grad –

BACTRIANUS BÖNROT.

Inom Telperions orden upphöjdes följande inbyggare till väpnarens grad –

BACTRIANUS BÖNROT.

Den upphöjdes Eglerio!

HÄNDELSER I RIKET

Filmvisningar

Strax innan jul fick Mithlond återigen möjlighet att visa upp sig på filmvisningar, på Bio Roy för ännu ett LotR-maraton och på Biopalatset för premiären av den nya tolkien-filmen *The War of the Rohirrim*, som Silmarien recenserar nedan. Våra besök verkar uppskattas av publik och arrangörer och det är ett utmärkt sätt att väcka intresse hos nya presumptiva inbyggare.

Tolkiens Födelsedag

Ute virvlade snön i stormvindar men inne på världshuset Örnen och Stjärnan var stämningen varm och god. Tolkiens Födelsedag firades

traditionsenligt med god mat, många mathoms, klurig frågesport och en skål vid nio-slaget: The Professor!

The Professor!

Tillställningen gavs lite extra krydda när representanter för Laurelins och Telerions ordnar tagade in för att upphöja en inbyggare, nämligen Bakte Bönrot som under flera år tjänstgjort som denna tidnings (Elostirion) korrekturläsare – en synnerligen välbehövlig tjänst. Eglerio!

Den nyblivne väpnaren av Laurelins och Telerions ordnar.

Ainulindalë igång igen

I samband med den nya Rohan-filmen avhandlades Rohans historia på novembers Ainulindalë-möte. Efteråt gick vi till ett närbeläget värdshus för att lyfta en bägare för Christopher Tolkien, som skulle ha fyllt 100 år denna dag.

Vi upprepade denna procedur månaden därpå, efter en djupdykning i naturen i Midgård.

Vårens Ainulindalë har redan kommit igång, med ett möte där det upplyftande temat var **döden**.

Bilder: Fredagar Bolger

Tänk på döden.

Nästa möte handlar om Valar och Valier och deras utgådda motsvarigheter. Datum för vårens möten ges i Kalendariet.

Ruby Gamgee

OHLMARKS GÅR PÅ KONGRESS

Under förra årets nationella science fiction-kongress hade undertecknad hobbit förmånen att få vara moderator på en panel om Åke Ohlmarks och hans relation till Tolkien och Tolkiensällskapen. Medverkade gjorde förlagsveteranen och innehavaren av Nimloths kvist John-Henri Holmberg (som träffade Ohlmarks flera gånger), Anders "Beregond" Stenström, som många av oss känner från Forodrim, och journalisten Märta Myrstener som jobbar på ett radioreportage om det här ämnet.

Det var oerhört intressant. John-Henri Holmberg började med att ge en liten biografisk bakgrund till Åke Ohlmarks, han berättade att Ohlmarks redan under studietiden vässade sin

penna och att hans flitiga smädande diktning om lärare och professorer vid Lunds Universitet kan ha bidragit till att han fick så lågt betyg på sin avhandling och inte kunde göra akademisk karriär i Sverige. Det blev ett snabbt svep över åren när Ohlmarks hade tjänster på universitet på Island och i Tyskland (och John-Henri var nogga med att understryka att även om Ohlmarks hade det dåliga omdömet att vara verksam i Tyskland under åren 1939–1944 så finns det inget som tyder på att han sympatiserade med den dåvarande regimen).

ÅKE OHLMARKS
Foto Pressens bild

Det var ju när Åke väl var tillbaka i Sverige som han började sin karriär som författare och översättare. John-Henri kunder berätta hur Ohlmarks hade ett riktigt vidlyftigt leverne, vilket var en anledning till att han var så produktiv och inte alltid så noggrann med källorna (milt talat). Men eftersom han hade problem med Skatteverket så ville han alltid ha betalt i kontanter. Han hade skrivit sig i Italien, men bodde kvar i Sverige, också av skattetekniska skäl. John-Henri kunde också berätta om hur vidrigt han behandlade sin hustru, bland annat under en mycket välbesökt Tolkien-kväll när den store översättaren höll hov medan en av arrangörerna fick trösta hans fru som satt och grät på grund av hur otrevlig Ohlmarks hade varit mot henne.

Alla panelmedlemmar kunde berätta om hur väl mottagen Ohlmarks översättning av *Lord of*

the Rings blev när den kom, även om det fanns folk som ganska tidigt uppmärksammade alla fel i den (till exempel Inge RL Larsson, aktiv i Club Cosmos och en gång i tiden känd som Frodo i The Tolkien Society of Sweden).

Mycket tid lades på att prata om när Ohlmarks besökte Christopher Tolkien på morgonen en nyårsafton och fick se manuset till *Silmarillion*. Även om Christopher sade att han inte fick berätta något om vad han läst och fått ta del av skrev Åke en egen bok om *Silmarillion* – och skickade manuset (på svenska) till Christopher Tolkien. Märta Myrstener berättade att hon hittat en intervju med Guy Gavriel Kay (som hjälpte till med att färdigställa *Silmarillion*) som kunde berätta att när de väl lyckats översätta Ohlmarks manus var det så detaljerat att Kay var övertygad om att Ohlmarks troligen hade haft med sig en kamera och fotat av flera sidor.

En del handlade också om bråket med Tolkien-sällskapet och boken *Tolkien och den svarta magin*. Efter bråket med familjen Tolkien blev Tolkienfans nästa måltavla. Upprinnelsen var framför allt när Midgårds Fylkings Gandalf hade besökt Ohlmarks och festat med hans fru. Då hon hade alkoholproblem hade hon tagit antabus och när hon på morgonen tände en cigarett i sängen somnade hon och det blev stora brandskador på villan. Ohlmarks skrev snabbt och i affekt den märkliga boken *Tolkien och den svarta magin* – mer eller mindre en hatskrift som utmålar Tolkienister som satanister, lönnmördare och knarkare (se recensioner i ET nr 104 och 146).

Märta hade med sig klipp från en gammal diskussion i radio mellan Ohlmarks och Forodrim grundare, förlagsredaktören Jörgen Petersén. Beregond berättade att det var jobbigt med alla angrepp från Ohlmarks, men också att det var många som ville bli medlemmar och blev besvikna när de upptäckte att Forodrim inte hade några orgier – det var till och med folk som mer eller mindre vände i dörren till Forodrim lokal när de såg de bokläsande och tedrickande Tolkienfantasterna. Medlemmar från Midgårds

Fylking tyckte det var lite jobbigare, kanske på grund av att de främsta attackerna var riktade mot dem. Ett spännande ljudklipp som Märta hade med sig var med Midgård's Fylkings före detta ordförande som i sin tur hade spelat in ett telefonsamtal med Ohlmarks när denne tyckte att Fylkingen skulle betala för skadorna på Ohlmarks villa. Och eftersom hon till och med har gjort en intervju med Fylkingens Gandalf så hoppas vi verkligen att hennes program kommer bli klart och sändas.

Avslutningsvis frågade jag vad panelen ansåg var Åke Ohlmarks eftermäle – om han bara blir ihågkommen som en galen rättshaverist på grund av *Tolkien och den svarta magin* (med flera skrifter där han smådar dem som inte håller med honom). Men paneldeltagarna var eniga om att han i första hand är ihågkommen för sitt språkbruk och sitt mustiga sätt att uttrycka sig. De höll till och med hans Tolkienöversättning högt.

De är inte kloka de där forodrimiterna.

Fredegar Bolger

[Red. – Ohlmarks-bibliografin hos Riksarkivet: <https://sok.riksarkivet.se/sbl/Presentation.aspx?id=7665>]

NOTISER

Mithlond åker till Oxonmoot

Anmälan till årets Oxonmoot är nu öppen. Kongressen hålls 4–7 september och kostar 145 pund (125 pund vid anmälan före 1 maj). Det finns möjlighet för specialkost och tillgänglighetshjälp. Man kan även anmäla sig till söndagens utflykt till Tolkiens grav och att delta i programmet, maskerad mm.

Notera att från 2 april måste man ansöka om inresetillstånd (ETA) för att bli insläppt. Se www.swedenabroad.se för mer information.

<https://www.tolkiensociety.org/events/oxonmoot-2025/>

Hårt väder i bergstrakterna

Stormen Éowyn drabbade Skottland 21 januari, med stor materiell fördelse som följd. Inga uppgifter om störtade nazgûler har inkommit.

Känd dvärg i ny tävlan

I början av februari berättade vår Zigil om SM i teatersport, i en intervju i Radio Sjuhärad. Han säger att det är en bejakande konstform med bra drag!

Ruby Gamgee

STRIDEN VID ROHAN

Storslagen saga som haltar i detaljerna

Striden vid Rohan tar oss tillbaka till en tid långt innan Ringens krig, och denna gång riktas uppmärksamheten mot Rohan och dess kungahus. Filmen blåser liv i legenden om Helm Hammerhand, Rohans nionde konung, och hans blodiga fejd med dunlendingen Fréca. Men denna gång är det inte bara Helm som står i centrum – det är hans dotter, Héra, en karaktär som i Tolkiens texter knappt är mer än en namnlös sidoanteckning, som får sin historia berättad.

Striden vid Rohan är stundvis en visuellt mycket vacker film. Rohans vidsträckta slätter breder ut sig under praktfulla solnedgångar, en passande bakgrund för de dramatiska slagen mellan Rohaniterna och Wulfs män. Men när det kommer till själva animationen faller den dessvärre ofta platt. Karaktärernas rörelser ser stela och klumpiga ut. När Helm, en rejäl karl, kastar sig av sin häst står hästen helt stilla i bakgrunden. Avsaknaden av detaljkänsla i animationen är en distraherande miss i en annars väldigt välgjord film.

Filmskaparna har lyckats oväntat bra med att utveckla historien om Helm från en kortfattad krönika i trilogins appendix till ett medryckande drama. Man har inte ändrat grundhistorien särskilt mycket, utan byggt på och utvecklat där det saknas. Héra är en stark och drivande huvudkaraktär, och berättelsen följer en enkel men tydlig röd tråd. Berättelsens svaghet är att den ibland känns lite förutsägbar; karaktärsutvecklingen är klichéartad, och man känner redan från början hur det kommer sluta. Men det finns även ställen där man brutit sig loss från detta; sekvensen som visar Helms försvinnande och

återkomst som vålnad tillför lite mystik och skräck som hindrar filmen från att bli alltför enformig. Men det finns även ställen där det skaver till rejält, exempelvis när Väktaren i Vattnet gör ett framträdande, ett tillägg som känns minst sagt otillbörligt.

Bilder: Filinstaden, Wikipedia

En av filmens verkliga höjdpunkter är dess musik och ljuddesign. Omtolkningar av trilogins klassiska Rohan-tema varvas friskt med nya melodier i en nostalgisk och stämningsfull blandning. Den nyskrivna "The Rider" av Paris Paloma är kraftfull och passar väl in. Ljud-effekterna sveper in en i världen; det dova mullret av hundratals hästhovar mot marken, stöten när Helms näve träffar en motståndare. Éowyns berättarröst (Miranda Otto) är en fin detalj som knyter samman berättelsen med trilogin.

Trots sina brister är *Striden vid Rohan* en spännande nytolkning av Tolkiens värld. Även om berättelsen ibland känns förutsägbar, levererar den många starka stunder. Med sin stämningsfulla musik, atmosfäriska ljuddesign och intressanta karaktärer är den tveklöst värd att se – åtminstone en gång.

Silmarien

KORPEN

*Korpen flyger inte ofta, faktiskt mycket sällan
För de som funnit vägen upp bland bergen
Nej, korpen väntar gärna fram till kväll, han
Vill inte att det svarta ska vara enda färgen
Som en bägsskytt ser mot allt det gråa
Åvvisk, orkisk, mänska eller bard
Vad mål beträffar är han nöjd att vara tvåa
För fiender i stora skarer, mähända en miljard
Så på natten seglar korpen på Manwës himmelshav
För att i lugn och ro bli ett med allt det svarta
Han vill inte vara synlig just när makten ställer krav
Men hjälpa kan han visst när dvärgars krig ska starta
Roac, Carcs sen*

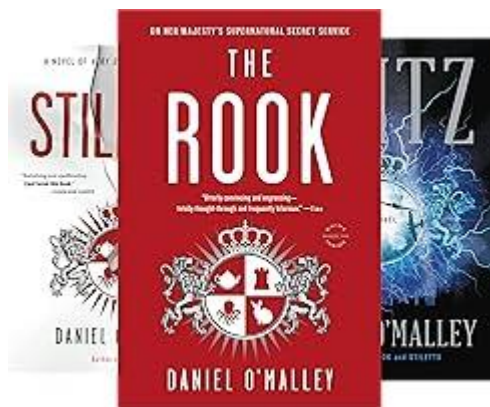
SPIREA RECENSERAR

The Checquy Files av Daniel O'Malley

Det är en regnig och kall natt i London. I en park står en kvinna. Runt omkring henne ligger ett antal människor, döda eller avsvimnade, som allihop har latexhandskar på sig. I fickan hittar hon ett brev som börjar: Dear You, the body you're wearing used to be mine.

Myfanwy Thomas har inga minnen från sitt liv innan hon öppnade ögonen i den där parken. Men i brevet får hon veta att hennes "företrädare" visste att hon skulle förlora minnet, och att hon är i fara. Hennes företrädare råder henne att ta ut pengar med bankkortet som det står Anne Ryan på, och att ta in på hotell under detta namn, för att sedan läsa brev nummer 2.

Det visar sig att Myfanwy Thomas tillhör en hemlig organisation som heter The Checquy Group. Detta är en grupp som arbetar under den brittiska regeringen och alla de viktigaste medlemmarna, inklusive Myfanwy själv, har onaturliga krafter. För att försöka ta reda på vad som hänt henne och varför hon är i fara ser sig Myfanwy tvungen att infiltrera gruppen, som sitt förra jag.

Serien *The Checquy Files* skrivs av den australiensiske författaren Daniel O'Malley. Det finns just nu tre böcker i serien: *The Rook*, *Stiletto* och *Blitz*, men bok fyra, *Royal Gambit*, kommer ut i sommar. Böckerna är relativt fristående från varandra, och har olika huvudpersoner, men jag rekommenderar att man läser *The Rook* först, det är där man får mycket information om Checquy som man behöver när man läser uppföljarna. Här introduceras man också till den belgiska organisationen Wetenschappelijc Broederschap van Natuurkundigen (= Scientific Brotherhood of Scientists), även kallade Grafters, som är en av Checquy-gruppens värsta fiender sedan de försökte invadera Isle of Wight på 1600-talet.

Strukturen i *The Rook* är lite som om man tagit en brevroman, en spionthriller och en historia om mutanter och blandat dem. Detta gör att man stundtals läser massor av bakgrundsinformation som liksom klipper ett händelseförlopp itu, vilket jag vet irriterar vissa läsare. Själv gillar jag boken, delvis på grund av den torra, sarkastiska tonen och de bisarra karaktärerna. Bok två och tre har inte kvar brevromanselementet.

Böckerna innehåller också element av mer eller mindre body horror, folks krafter och monster som Checquy-gruppen stöter på som kan vara riktigt bisarra. Några exempel, som inte spoiler allt för mycket: en kvinna som kan kontrollera andras kroppar, fyrlingar som styrs av ett enda

medvetande, en man som kan släppa ut giftgas genom porerna i huden, en kvinna som kan besöka dig i dina drömmar och en fiende utan hud. Böckerna är inte skräck, men det finns äckliga scener.

Det har gjorts en TV-serie av första boken, den heter *The Rook*, och har Emma Greenwell i rollen som Myfanwy Thomas. Jag har själv inte sett serien, men vad jag förstår har de ändrat på en hel del. Böckerna finns som ljudböcker, de två första i två olika versioner på Audible. Jag har lyssnat på en version: *The Rook* inläst av Susan Duerden, *Stiletto* inläst av Moira Quirk som också läser bok tre, och jag tycker att båda inläsarna gör ett bra jobb.

Detta är en serie som verkar ha flugit lite under radarn, jag träffar sällan på människor som läst eller hört talas om den, varken on- eller offline. Serien är spännande och skriven med humor, men är kanske inget för den äckelmagade. Om du bestämmer dig för att läsa den, berätta gärna vad du tycker.

Spirea Proudfoot

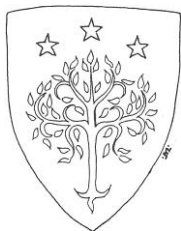
HAMNARNAS HERALDISKA HISTORIA – DEL ETT

I Midgård spelar symbolerna en stor roll, tänk till exempel på Aragorns svarta baner som Arwen slöjdat, Mordor-ögat, furst Imrahils svanskepp, Isengårds vita hand med röd nagel, vapnen på Morias portar...

Även hos oss i de Grå Hamnarna spelar vapnen och symbolerna en stor roll. De förgyller våra fester med högtidlig dekor, de samlar gillen och ämbeten och de kan ge inbyggaren möjlighet att reflektera över sitt alias och även över vad som är viktigt i det utgårdas livet.

Här i Elostirion har vi länge publicerat heraldiska tecken, såväl läns- och riksvapen som personliga vapen. Nu när hela utgivningen är digitaliserad och finns tillgänglig på Väven kan alla ta del av dem och glädjas åt den fantasi och inspiration som inbyggarna uppvisat genom åren.

Men vad ligger bakom vapnen? Det här är början på en artikelserie som avser att utforska världen bakom heraldiken i Mithlond. Varför valde just du en igelkott, ett teleskop eller en ginbalk som personlig symbol? Har ditt mithlonda vapen påverkat ditt utgådda liv? Eller det kanske inte är en igelkott, kommer du ihåg blasoneringen? Om du ännu inte tagit ett personligt vapen, har du ändå funderat på vad det skulle kunna vara?

I denna artikelserie planerar vi först att presentera avsikten och planeringen för serien. I nästa nummer behandlas heraldik i allmänhet samt heraldikerämbetets historia och problem. Därefter presenteras Mithlonds officiella vapen och tankarna bakom dem – riks- ordens-, ämbets- och gillesvapen.

Parallellt med detta genomförs en enkät till alla som vi – Skrivaren och Arkivarien med stöd av Lotsen – identifierat som bärare av personliga vapen. Enkätsvaren publiceras sedan i följande nummer av Elostirion. Vi hoppas att detta kan skänka inspiration till framtida kreativitet, och lite stolthet över vad vårt rike faktiskt åstadkommit under de nästan 45 år som det existerat, i en form eller annan.

Ruby Gamgee

KALENDARIMUM

- 18/2 – Silmarillionmöte
- 23/2 – Mithlonds Stämma (årsmöte)
- 27/2 – Ainulindalë: Valar och Valier
- 15/3 – Mithlonds Nyårsfest
- 18/3 – Silmarillionmöte
- 27/3 – Ainulindalë: geologi i Midgård
- 15/4 – Silmarillionmöte
- 20/5 – Silmarillionmöte
- 17/6 – Silmarillionmöte
- 26–29/6 – Archipelacon 2 i Mariehamn
- 4–7/9 – Resa till Oxonmoot
- 3–5/10 – HGXXV
- 10–12/10 – LunCon i Lund

Elostirion är Mithlonds, Göteborgs Tolkiensällskaps, tidning. Elostirion är gråalviska och betyder ”stjärnvakt”.

Ansvarig utgivare: Mithlonds Regent, Belewien (J Franzén). Redaktör: Ruby Gamgee (H Kiel). Korrektur: Bactrianus Bönrot (M Börjesson).

Adress Elostirion, c/o Helena Kiel, Persgatan 8A, 416 58 Göteborg. Email: et@mithlond.se

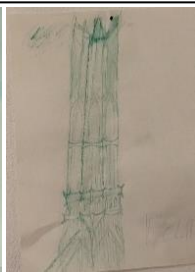
Detta nummer utgavs i februari 2025 u.t.

Copyright © Elostirion, Grå Rådet och de enskilda upphovsmännen 1991–2025. Återgivande av text och bild i annan publikation tillåts ej utan upphovsmans medgivande. Bilder i detta nummer: Iorlas, Merriwyn, Fredegar Bolger.

Upplaga i pdf-format på Mithlonds väv www.mithlond.se/medlem/mellon

Nästa nummer utkommer i maj 2025.

Dekoren på TF skapades på plats. Här är några alster.

MITHLONDS NYÅR 44

(ja, igen)

Haleths folk, Haladin, har länge varit på vandring. Alltsedan det stora slaget mot orcherna i Thargelion där hon höll ställningarna i sju dagar och vann med hjälp av Caranthir, har de vandrat västerut. Nu har de äntligen nått Brethilskogen där de ska få stanna så länge de önskar. Haleth och hennes folk välkomnar er alla att delta i den stora festligheten som firar ankomsten.

Praktisk information:

Datum: 2025 - 03 - 15, start kl.15.30

Plats: Gunnilse småskola, vid Angereds (gamla) kyrka.

Busshpl: Angereds kyrka, buss X3. Med bil: kör väg 190 genom Hjällbo tills du kommer till Gunnilse, sväng höger i rondellen efter ICA, därefter direkt vänster mot kyrkan. Efter ca 300 m ser du skolan på vänster hand. Angereds kyrkväg 14.

Kostnad: 240:- per person, inbetalas på Mithlonds PG 4459118-8

Anmälan: jennyidstrom59@gmail.com

Klädsel: Midgårdar

Ta med: Egna festgrejer, egen dryck (enklare bar finns)

Möjlighet till övernattnig i lokalen finns. Meddela detta vid anmälan. Kostnad för frukost, 20 kronor, tillkommer.